

EL MICALET GALÀCTIC

Propostes didàctiques

Alicia en el país del xocolate

Elaborades per Fina Girbés

ALÍCIA EN EL PAÍS DEL XOCOLATE

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Xavier Mínguez*

Il·lustracions: *Ada García*

Edicions Bromera / Alzira, 2004

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 103

Format: 13 × 20,5 cm, 88 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 8 anys. El llibre introdueix alguns dels personatges més coneguts del contes clàssics per als xiquets i les xiquetes, però lluny de representar els papers habituals, acompanyen la protagonista a la recerca del xocolate que tant anhela, i esdevenen així companys i còmplices dels lectors.

RESUM ARGUMENTAL

Alícia és una xiqueta quasi perfecta a qui encisen els contes. Però també té una altra passió: el xocolate. Faria qualsevol cosa per menjar-ne, però sa mare li ho ha prohibit, i intenta aconseguir-ne per tots els mitjans.

Per això, inventa estratègies, com per exemple obtenir-ne a canvi de fer els deures als companys de classe. Però, a la nit, mentre els està resolent, es troba la llebre i la tortuga de la famosa faula. Aquesta última li promet xocolate si l'ajuda a guanyar la cursa contra la llebre.

La xiqueta no dubta gens ni mica, i transporta l'animal amb la bicicleta. En la meta l'espera una nova sorpresa: el xocolate és moneda de canvi i no se'l pot menjar. Però, en pot aconseguir molt a la Casa de la Moneda.

Així doncs, ha de recórrer un llarg camí per a arribar a una adreça un poc estranya. Pel trajecte topa la Caputxeta Roja, el Gat amb Botes, Pinotxo, Rissos Daurats i molts altres personatges vinguts des dels contes tradicionals... Alcía coneix les seues vides, encara que hi troba canvis importants que la sorprenen.

L'eixida d'un món de fantasia ple d'interrogants la fa amb la seua bicicleta i carregada de dues maletes de xocolate. El retorn a la realitat li resulta un poc confús i sembla que, fins i tot sa mare, experimenta una transformació sorprenent.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Les regles del món real i l'altre món que la protagonista visita són distintes, però conflueixen en la necessitat de regular les relacions entre els seus habitants. Darrere d'una història en què primen l'humor i la ironia, hi ha la companyonia, el diàleg i l'amistat que ameren els dos mons.

L'autor ha establert un paral·lelisme entre les dues Alcías i ha actualitzat els personatges dels contes clàssics amb intervencions noves i originals. La multiplicat d'accions proporciona agilitat a la història i permet la identificació de valors i comportaments aplicables a la tasca educativa, com ara aquests:

- L'esperit de companyonia que comporta la col·laboració entre les persones.
- L'estima pels llibres i la valoració positiva de la saviesa que ens aporten.
- El gaudi d'escoltar contes i rondalles i de retrobar les tradicions orals.
- L'acceptació d'un mateix i de les pròpies limitacions amb optimisme.
- L'exigència de la qualitat en els treballs personals.
- La importància de la participació en concursos buscant com a finalitat la diversió, i no véncer a qualsevol preu.
- La solidaritat que comporta fer favors i ajudar els altres en situacions diverses.
- La constància, és a dir, l'esforç continuat fins a aconseguir els objectius proposats.
- El coratge davant de les dificultats i la recerca de solucions per als problemes amb enginy.

- La previsió que suposa el càlcul de les necessitats a llarg termini.
- El respecte dels costums i les normes que regeixen altres societats i altres cultures.

L'AUTOR

Xavier Mínguez (València, 1970) és professor universitari. Escriu llibres per a infants i joves. Amb aquest títol, *Alicia en el país del xocolate*, publicat per Bromera, va obtenir el Premi Empar de Lanuza de Meliana, l'any 1991.

Ha escrit també, entre altres, els llibres següents: *...que la punta d'un paraigua, ...que un polp en un garatge* (Edicions Camacuc), *Els seus amics li deien Pi* (Tàndem Edicions) i *Lumare* (Brosquil Edicions), Premi Samaruc 2004.

LA IL·LUSTRADORA

Ada García (València, 1960) és graduada en disseny gràfic per l'Escola d'Arts i Oficis Artístics de València. A més, ha fet estudis de dibuix i pintura. Comença a treballar com a il·lustradora de llibres el 1985 i, des d'aleshores, ha col·laborat en diverses editorials, tant il·lustrant llibres de text com obres de narrativa infantil i juvenil. Entre els seus últims treballs, cal destacar els dibuixos de *L'hospital tranquil*. *Alicia en el país del xocolate* és el primer llibre que il·lustra per a Bromera.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

L'acte de llegir és individual, una experiència única entre el text i el lector. I l'objectiu bàsic d'aquest procés és aconseguir que siga un acte desitjat, i que esdevinga un plaer.

Però aquesta no és una faena fàcil, ni és cosa d'un dia. Ben al contrari, és un treball que s'ha d'iniciar a l'escola infantil, a poc a poc, i que ha de seguir al llarg de tota l'escolarització. L'educació lectora no acaba mai, perquè contínuament s'ha de desenvolupar

la capacitat de reflexió, la sensibilitat i les emocions. Perquè la lectura produïska satisfacció és imprescindible una bona comprensió, i aquest és un dels punts que més hem de tenir en compte a l'hora de triar les lectures per als nostres alumnes: elegir històries amb vocabulari accessible i amb arguments interessants per a l'edat del nostre alumnat.

És el cas d'aquesta història, tan farcida de situacions gracioses i personatges diversos que es presten a l'aplicació de múltiples activitats que, amb caràcter prioritàriament lúdic, conduiran els alumnes a gaudir del plaer de la lectura i retrobar-s'hi. Entre aquestes possibles activitats, n'indicarem a continuació algunes de tipologia diversa, per a dur a terme, de manera optativa, en diferents moments del procés lector.

Abans de la lectura

Es pot animar els alumnes que porten a l'aula els contes clàssics que apareixeran en la història. Se'ls en pot proporcionar una llista: *La Caputxeta Roja, El Gat amb Botes, Alicia en el país de les meravelles, Els tres porquets, Blancaneu, Cigronet, Rissos Daurats, L'aneguet lleig, La llebre i la tortuga, Pinotxo...* Podeu completar la llista amb llibres de la biblioteca escolar o municipal, de manera que es pugui fer una sessió de lectura i comentari resumit dels distints arguments d'uns contes que, potser, molts conserven en la memòria, però altres no han escoltat mai. Es poden aprofitar els coneixements dels alumnes perquè hi haja un intercanvi fluid de gustos i crítiques sobre aquests contes. Es pot organitzar també una sessió amb alguna persona aliena a la classe que tinga, com la mare de la protagonista, la veu dolça i, a més, gràcia per a narrar (un iaio, una iaia, un pare, una mare, un familiar d'algun alumne). L'entrada des de l'exterior crea expectació i motiva més els alumnes. Es pot crear una ambientació a l'aula distinta de l'habitual, preparar-la per a l'ocasió.

Després de la lectura

Poden localitzar els personatges dels contes, com suggereix l'activitat núm. 2, i contrastar els canvis de paper que han experimentat en la història que acaben de llegir. Un mural amb els dibuixos de tots ells com una foto de família pot ser una bona cloenda i un bon record

de l'experiència d'aquesta lectura.

Dins de les activitats complementàries hem intentat que abracen aspectes múltiples: des de jocs per a desxifrar, com les activitats 9 i 10, passant per jocs lingüístics, com el proposat en l'activitat núm. 16, que tenen una resolució individual, fins a activitats per parelles, com la que proposa l'activitat 17, que, a més, deixen el camp de la creativitat infantil obert per a l'aprofitament didàctic. Així doncs, es poden explicar altres acudits que ells sàpien.

Finalment, el treball per equips proposat en l'activitat 18 permet la realització de projectes col·lectius i l'exposició a l'aula del resultat d'aquests projectes.

SOLUCIONS D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 2

La Caputxeta Roja – Un gat que calçava unes botes enormes – Un nan que portava unes botes de set llegües – *Blancaneu* – Una xica amb faldilla de ratlles roges i dos trenes llargues i rosses (pàg. 59) – *Pinotxo* (pàg. 67) – Els tres fills de la truja.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 9

Napoleó

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 10

M'agrada banyar-me en la mar.

Els meus amics són Alcía, Carmina i Roger.

Els problemes de matemàtiques resulten complicats.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 11

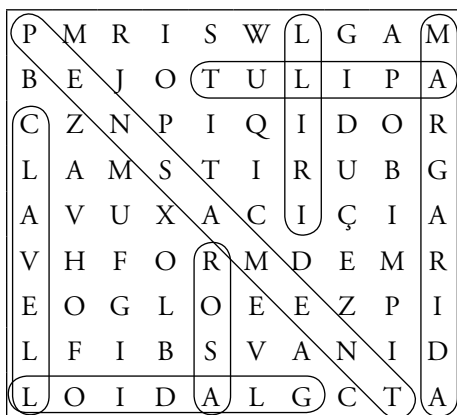
Estar sec → Tenir molta set

Donar guerra → Molestar a muntó

Prendre el pèl → Burlar-se dels altres

No amargar un dolç → Convenir alguna cosa

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 15

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 19

El cacau és la planta d'on prové el xocolate. Era cultivada des de fa 2.500 anys pels maies. El 1528 aplega el primer embarcament de sements cap a Espanya des d'Amèrica.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

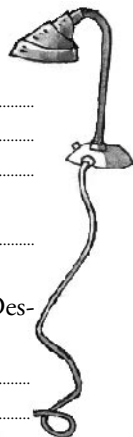
TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

IL·LUSTRADORA:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Quin és el personatge que més t'ha agradat del llibre? Descriu-lo i digues per què és el teu preferit.

.....
.....
.....
.....

2. Com li explicaries a un amic l'argument d'*Alicia en el país del xocolata*? Fes-ne ací un resum breu.

.....
.....
.....
.....
.....

3. Fes, en un full, un dibuix de la situació que més t'haja agradat del llibre.

4. T'agrada com ha acabat la història? Inventa un altre final i il·lustra'l en un full a banda.

.....
.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. La protagonista de la història no és la famosa Àlicia del país de les meravelles, sinó, simplement, «una altra Àlicia». Completa les seues característiques:

CARACTERÍSTIQUES FÍSiques	És i destaca per Els seus cabells són
CARACTERÍSTIQUES PSICOLÒGIQUES	És i té No vol fer els deures als companys, però sí
AFICIONS	Li encanta A més té una gran debilitat:

2. La xiqueta coneix de memòria els personatges dels seus contes preferits. Localitza tots els que pugues en el llibre i ompli aquesta graella, on trobaràs algunes pistes.

CARACTERÍSTICA	TÍTOL DEL CONTE	PÀG.
Una xica amb una caputxa roja.		24
	<i>El Gat amb Botes</i>	31
	<i>Cigronet</i>	44
Una princesa que menja pomes i viu amb set nans.		52
	<i>Rissos Daurats</i>	
Un titella que diu mentides		

3. Per què no hi havia xocolata a casa d'Àlícia? Què n'opinava ella?

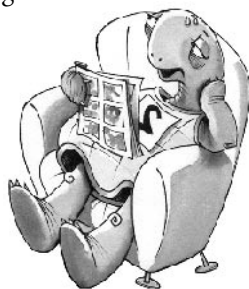
.....
.....

4. Què ideà la nostra protagonista per a aconseguir el xocolata que tant desitjava?

.....
.....

5. Quin tracte va fer Àlícia amb la tortuga?

.....
.....
.....
.....

6. La llebre i la tortuga del llibre s'acusen mútuament de ser unes tramposes. Explica les raons de cadascuna.

Segons la llebre,

.....
.....

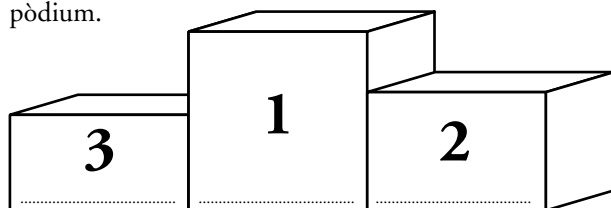
Segons la tortuga,

.....
.....

7. La protagonista aconsegueix dos lingots de xocolata per haver ajudat la tortuga a guanyar la carrera, però no se'ls pot menjar. Per què? On l'envien perquè menja tot el xocolata que vulga?

.....
.....
.....
.....

8. Carmina és menys amiga d'Àlícia que Guillem, però n'és més que Roger. Col·loca'ls segons el grau d'amistat en aquest pòdiu.

9. Resol el jeroglífic per a conèixer la resposta d'una de les preguntes que no va saber contestar Roger. Quin general francès va perdre la batalla de Waterloo?

10. Les frases escrites per Guillem semblaven fileres de formigues borratxes. Desxifra què diu cadascuna de les següents frases del deure del xiquet.

M'agrada jugar-se en la mar.

Es meus amics són Àlícia, Carmina i Roger.

Es problemes de matemàtiques resulten complicats.

11. Relaciona cada expressió utilitzada per l'autor amb el seu significat.

Estar sec

Molestar a muntó

No amargar un dolç

Burlar-se dels altres

Donar guerra

Tenir molta set

Prendre el pèl

Convenir alguna cosa

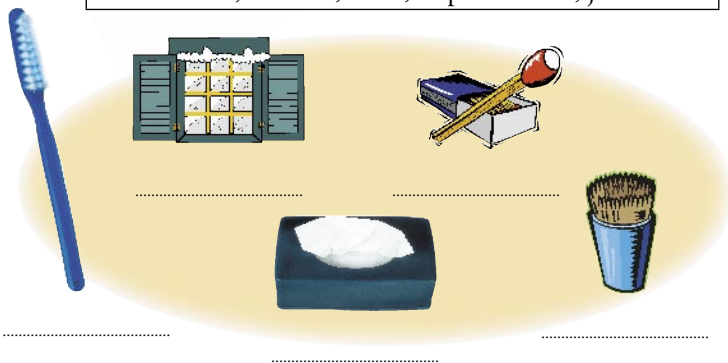
12. Alícia coneixia molt bé els personatges dels contes que anava trobant, i per això sabia què preguntar-los. Inventa preguntes que faries tu als personatges següents, seguint l'exemple de la xiqueta.

Caputxeta	Els pastissos són per a la teua iaia?
Llop	
Pinotxo	
Blancaneu	
La Cendrosa	

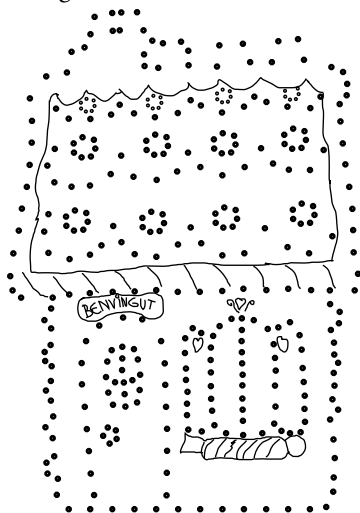

13. La mare d'Alícia era grossa com un barral i tot ho augmentava. Així, el tamboret dels contes esdevingué un timbal. Anota al costat de cada objecte aquell del requadre en què s'ha pogut convertir.

estovalles, finestral, torxa, raspall de roba, javelina

14. Fes igual que Àlícia: subratlla la línia de punts i trobaràs una caseta molt coneguda en el món dels contes.

Quina caseta és?

15. Àlícia coneix un lliri negre anomenat Flora que parla sense parar. En aquesta sopa de lletres trobaràs els noms de set plantes de les que no parlen.

P	M	R	I	S	W	L	G	A	M
B	E	J	O	T	U	L	I	P	A
C	Z	N	P	I	Q	I	D	O	R
L	A	M	S	T	I	R	U	B	G
A	V	U	X	A	C	I	Ç	I	A
V	H	F	O	R	M	D	E	M	R
E	O	G	L	O	E	E	Z	P	I
L	F	I	B	S	V	A	N	I	D
L	O	I	D	A	L	G	C	T	A

16. De vegades, una sola lletra canvia el significat de la paraula. Així, Alcía es confon i diu «ninot de *falla*» en comptes de «ninot de *palla*». Canvia de manera successiva una lletra d'aquestes paraules i forma'n d'altres distintes, com en l'exemple.

mel ⇒ pèl - peu - teu - tou - pou - pom - llom - llot - pot...
cella ⇒
pila ⇒
cara ⇒
fira ⇒
veu ⇒
soca ⇒

17. Les lluernes eren molt bromistes i els agradaven els acudits. Imagina que algun company de classe no ha entés aquest acudit. Explica-li'l.

«En què es diferencia una bombeta d'una lluerna? No ho saps? I com vas així d'inclulta per la vida?»

.....
.....

18. A Alcía li agradava el xocolate de totes les maneres possibles. Proposa al teu professor o professora que feu per equips un mural amb etiquetes de xocolate. Gaudireu del sabor i de la vista!

19. Si elimineu les lletres repetides del text següent trobareu informació sobre el xocolate.

MMEZZZZCACAUXXXÉSPPPLAFFFPLANTASS
SD'ONHHHHPROVÉLLLLLELMMMOCOLATE.
KKKERATTTTCULTIVADAJJJDESBBBDECCCFAR
RRR2.500ANYSGGGPELSKKKMAIESHHH.ELDD
DD1528SSSVVVAPLEGAQQQELGGGPRIMERTT
TEMBARCAMENTRRRRDEWWWSEMENTSMMM
CAPSSAPPPESPANYARRRDESPPPPD'AMÈRICA.

Propostes didàctiques referides al llibre
Alicia en el país del xocolate (ISBN: 84-7660-849-7)

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Fina Girbés, 2005
Dibuixos d'Ada García